

aqua
minerals

Jaarbericht 2017 AquaMinerals

Voorwoord **3**

Dit zijn wij **4**

AquaMinerals
verbindt **5**

Highlights 2017
6-7

Bijdragen
aan een
duurzame
wereld **8-9**

Stofstromen

Calciëtkorrels
10-11

Waterijzer - vloeibaar en steekvast
12-13

Overige stofstromen
14-15

Verwachtingen voor 2018
16-17

Governance,
financieel beleid &
risicomanagement
18-19

Raad van
Commissarissen **20**

Jaarrekening **21**

De kracht van échte verbinding

Dankzij de huidige technologie zijn we tegenwoordig allemaal, overal en razendsnel met elkaar verbonden. Volgens de theorie 'six degrees of separation' is iedereen ter wereld slechts zes stappen van elkaar verwijderd - via social media gaat dat vandaag de dag vele malen sneller. De ontwikkelingen maken ons dagelijks leven efficiënter; we hoeven nooit meer te wachten om ergens te kunnen bellen, laten vanuit de auto weten dat we iets later zijn of appen een vergeten boodschap naar onze partner in de supermarkt. Alledaagse voorbeelden waar we helemaal aan gewend zijn.

Mensen zijn sociale dieren, dus ook online creëren we netwerken om van alles met elkaar te delen. We zien zelfs een stukje verzuiling terug; mensen zoeken die groepen op waar ze zich thuis en vertrouwd voelen. Voor velen wordt op deze manier eenzaamheid of zelfs een isolement doorbroken: er zijn altijd gelijkgestemden.

Ook op het gebied van duurzaamheid - en dan vooral het zuinig omgaan met grondstoffen - pakt de nieuwe communicatietechnologie positief uit. Wat te denken van je eigen auto verhuren via Snappcar, designkleding doorgeven via Rewear en natuurlijk het bekende Marktplaats. Dit zijn overigens niet alleen mooie voorbeelden van duurzaamheid, het zijn ook gewoon gezonde businessmodellen.

Maar... die digitale verbinding kent ook z'n keerzijden. Echt menselijk contact is zo veel meer dan een appje of een reactie op Facebook of Instagram. Wie heeft niet eens meegemaakt dat een kort tekstberichtje door de ontvanger compleet anders werd geïnterpreteerd? Emoticons zijn niet voor niets uitgevonden! Wij mensen communiceren grotendeels non-verbaal; lichaamshouding, stemgebruik en gezichtsuitdrukking zeggen vaak meer dan woorden. Dus wil je écht verbinding maken, dan is fysieke aanwezigheid onontbeerlijk.

Dat geldt ook als we met elkaar circulaire ketens willen realiseren. We kunnen ambities op papier zetten, technologie testen, businesscases maken en rapporten schrijven, maar willen we echt duurzame ketens tot stand brengen, dan moeten we elkaar in de ogen kunnen kijken. Elkaar ontmoeten, je ambities maar ook je twijfels en zorgen delen. Verbaal en non-verbaal zien en aanvoelen hoe je partners in het verhaal zitten. Of het niet alleen woorden op een beeldscherm of papier zijn, maar of je echt de sprong met elkaar wilt wagen. Pas dan kun je echt - en duurzaam - verbinden.

Niet voor niets is een van onze kernwaarden 'verbindend rondom gedeeld belang'. Dat doen we door ons te laten zien, te laten weten dat we serieuze en duurzame stappen willen zetten. En door het gewoon te dóen. Samen.

Olaf van der Kolk
Directeur

Elkaar ontmoeten,
je ambities maar
ook je twijfels en
zorgen delen

Dit zijn wij

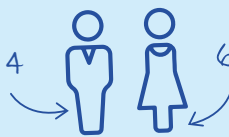
AquaMinerals zoekt bestemmingen voor de stofstromen die vrijkomen bij het zuiveren van water. De organisatie is in eerste instantie opgericht voor alle Nederlandse drinkwaterbedrijven, maar sinds twee jaar werken we ook voor De Watergroep in België. Inmiddels sloot ook het eerste waterschap zich bij ons aan. Een mijlpaal waar we trots op zijn.

Reststoffen zien we al lang niet meer als afval. Door gezamenlijk op te trekken hebben we een enorme slag kunnen maken. De afvalberg die decennialang als grote last en kostenpost gold, levert vandaag de dag winst op. In de eerste plaats voor het milieu, maar inmiddels zelfs ook financieel. De bestemmingen en nieuwe toepassingen werden in de loop der tijd steeds hoogwaardiger.

In de afgelopen jaren hebben we grote stappen gezet. De stoffen worden in een aantal gevallen als grondstof teruggebracht in de watersector, waardoor we natuurlijke bronnen kunnen behouden. Na bewerking kunnen we de nieuwe grondstoffen zelfs inzetten voor gezonder oppervlaktewater en een betere bodem. Zo lukt het steeds vaker om kringlopen te sluiten. En leveren we een mooie bijdrage aan een circulaire economie.

Medewerkers

Aantal medewerkers in dienst 10

Leeftijd 26-35 jaar	2
Leeftijd 36-45 jaar	5
Leeftijd 46-55 jaar	2
Leeftijd 56-65 jaar	1

Onze kernwaarden

Verbindend rondom
gedeeld belang

Maatschappelijk
ondernemend

Innovatief

Betrouwbaar

Voor en namens onze participanten:

- ✓ voeren we regie op de keten
- ✓ kopen we logistieke diensten in
- ✓ verkopen we de stofstromen
- ✓ innoveren en valoriseren we via onderzoek samen met participanten, afnemers en kennisinstututen
- ✓ managen we de kwaliteit van de stofstromen
- ✓ regelen en onderhouden we de benodigde certificaten en verklaringen
- ✓ monitoren, lobbyen en adviseren we rondom beleid, wet- en regelgeving
- ✓ bieden we transparantie in geld- en goederenstromen
- ✓ geven we gevraagd en ongevraagd advies

Onze participanten

Alle tien Nederlandse drinkwaterbedrijven zijn aandeelhouder van AquaMinerals. Daarnaast hebben we een Vlaamse aandeelhouder: De Watergroep. Het aantal aandelen is gebaseerd op het volume drinkwater dat de participant jaarlijks produceert.

Vitens N.V.	26,9 %
Brabant Water N.V.	18,8 %
Evides N.V.	11,9 %
De Watergroep (België)	9,8 %
N.V. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland	7,7 %
N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg	5,9 %
Dunea N.V.	5,5 %
Stichting Waternet	5,0 %
N.V. Waterleidingbedrijf Groningen	3,4 %
Oasen N.V.	2,6 %
N.V. Waterleidingmaatschappij Drenthe	2,4 %

Door afronding komt het totaal op 99,9%. Per 1 januari 2018 is waterschap Aa en Maas toegetreden tot AquaMinerals. Omdat deze datum officieel buiten de verslagperiode valt, is dit nog niet opgenomen in het overzicht.

Alleen samen kunnen we succesvol zijn. 'Verbindend rondom gedeeld belang' is een kernwaarde die stevig verankerd is in ons dagelijks werk. We willen een initiatiefrijke en betrouwbare schakel in de keten zijn.

... de drinkwater-bedrijven en hun belangen

We verenigen het gemeenschappelijk belang van de participanten. Formeel ligt die verbinding vast in participatie- en leveringsoverkomsten en de governancestructuur. Veel belangrijker is onze échte verbintenis: onze gezamenlijke doelen en ambities.

... ideeën en resultaten

We pionieren, initiëren pilots en ontwikkelen zo innovatieve toepassingen. Dat vraagt om het verbinden van de waterbedrijven en de markt met onderzoekers en beleidsmakers. Waar mogelijk oefenen we invloed uit op de complexe wet- en regelgeving rondom grond- en afvalstoffen.

... nu ook de waterschappen

We zijn blij met waterschap Aa en Maas als nieuwe participant en hopen op toetreding van meer waterschappen. Zo vinden nieuwe sectoren elkaar, leren van elkaar en gaan samen op zoek naar nieuwe duurzame oplossingen.

... vraag en aanbod

We zorgen ervoor dat de stofstromen uit de watercyclus hun weg vinden van de waterbedrijven naar de markt. Letterlijk, door het regelen van transporten en het beheren van voorraden. Maar vooral door de vele partijen in de keten te verbinden.

... en sluit kringlopen

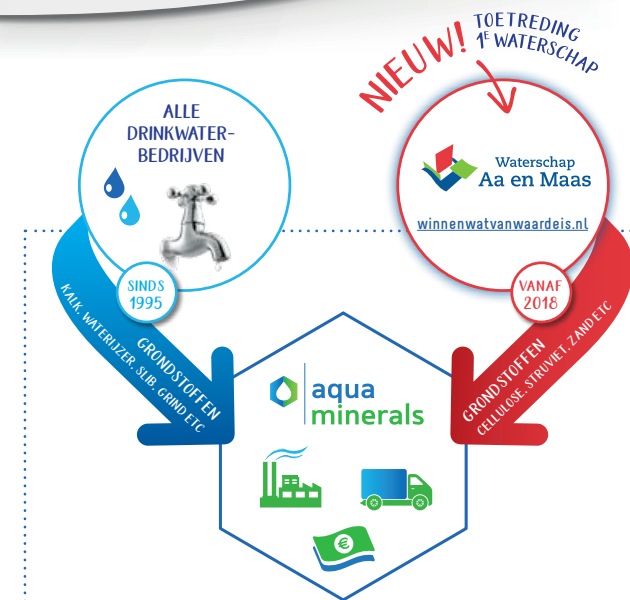
Circulair werken is de ultieme verbinding creëren. Door stoffen en producten aan het eind van een levenscyclus opnieuw in te zetten bij het begin van een proces, sluiten we letterlijk de cirkel.

AquaMinerals
verbindt...

Highlights 2017

Versnelde groei

- Een recordaantal tonnen reststoffen kreeg een nieuwe bestemming: 246.650 ton, tegenover 208.500 ton in 2016. De groei zat vooral in nieuwe stromen en nieuwe herkomstlocaties.
- Ook de omzet was nog nooit zo hoog: € 7.216.400 (tegenover € 5.105.800 in 2016). Dit heeft te maken met de grotere volumes, hogere verkoopwaarde en diensten voor derden.
- De nettokosten per ton zijn met € 1,- gestegen. Deze stijging komt vrijwel geheel voor rekening van nieuwe diensten van AquaMinerals op de waterproductielocaties zelf.

Kerncijfers

	2017	2016	2015	2014
Resultaten				
Opbrengst	€ 7.216.400	€ 5.105.800	€ 4.989.100	€ 4.965.800
Omzet niet-aandeelhouders in %	4,0	4,1	2,9	2,7
Totale afvoerkosten	€ 4.563.500	€ 3.245.100	€ 3.290.300	€ 3.322.700
Bruto marge in % van de omzet	37	36	34	33
Bedrijfsresultaat	€ 74.800	€ 1.200	€ 18.200	€ 6.600
Netto kosten aandeelhouder per ton ¹	€ 12,86	€ 11,86	€ 12,90	€ 14,41
Vermogen				
Balanstotaal	€ 2.864.400	€ 2.431.100	€ 1.822.700	€ 1.536.100
Eigen vermogen	€ 847.400	€ 787.500	€ 786.600	€ 692.700
Liquiditeit (quick ratio)	1,4	1,5	1,7	1,8
Gegevens grondstoffen				
Aanbod in tonnen	246.650	208.500	204.109	187.500
Recycle percentage*	83	87	81	81
Personeel				
Aantal werknemers fte per ultimo verslagjaar	8,5	7,7	7,2	7,1
Arbeidsverzuim in %	2	2	2	5
Gemiddelde netto verkoopwaarde per fte	€ 239.100	€ 178.200	€ 173.600	€ 185.000

¹ incl. bedrijfsresultaat * % reststoffen naar recycling toepassingen (= alles exclusief werken en stort)

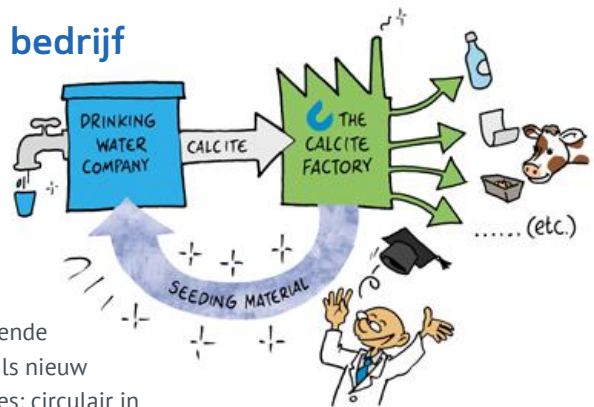
Nieuwe participant!

In de afgelopen jaren hebben AquaMinerals en waterschap Aa en Maas al veel samengewerkt en ervaring opgedaan. Beide partijen vonden dat het tijd werd om deze samenwerking officieel te maken en zo snelheid te creëren in het valoriseren en bestemmen van de stofstromen uit de communale afvalwaterzuivering. In 2017 hebben we met elkaar uitgebreid verkend hoe we

dit het beste konden vormgeven. We bekeken hoe zaken als duurzaamheid, financiën en innovatie uitpakken bij verschillende vormen van samenwerking. Toetreding als participant bleek voor alle partijen het meest gunstig. Het algemeen bestuur van Aa en Maas en de aandeelhouders van AquaMinerals stemden in december 2017 in met toetreding van Aa en Maas per 1 januari 2018.

The Calcite Factory in bedrijf

In april 2017 is The Calcite Factory in Amsterdam geopend. In deze fabriek worden calcietskorsels, afkomstig uit de onthardingsreactoren, gedroogd, gemalen, gezeefd en/of schoongemaakt. De zuivere, zandvrije korrels kunnen in verschillende sectoren worden ingezet, maar ook als nieuw entmateriaal in het onthardingsproces: circulair in de drinkwaterproductie dus! De fabriek is begin 2017 afgebouwd en wordt geëxploiteerd door het Britse Advanced Minerals in samenwerking met AquaMinerals en Waternet.

Samen tegen de plastic soup

Jaarlijks belandt meer dan 5 miljoen ton plastic in de oceanen; een enorme bedreiging voor dieren en mensen! AquaMinerals steunt sinds begin 2017 de Plastic Soup Foundation (PSF), zowel financieel als met kennis. Met deze steun heeft de PSF bijvoorbeeld het MERMAIDS Life+ project en de app My Little Plastic Footprint kunnen uitvoeren. Het MERMAIDS Life+ (www.life-mermaids.eu) onderzocht manieren om microplastics in ons milieu tegen te gaan, veroorzaakt door het wassen van synthetische kleding. Met de app My Little Plastic Footprint (www.mylittleplasticfootprint.org) kan iedereen waar dan ook ter wereld zelf de strijd aangaan tegen de plastic soup.

foto: Harmen Spek

Over de grenzen

Vanuit het buitenland is er al langere tijd veel belangstelling voor de manier waarop wij in de watersector (samen)werken. We hebben immers aangetoond dat het terugwinnen en hoogwaardig inzetten van stofstromen uit de (afval)waterzuivering uitstekend werkt. Op de Aquatech in Amsterdam tekenden we in november 2017 een contract met Allied Waters en KWR voor het introduceren en implementeren van het concept 'upcycling' in het buitenland. Allied Waters rolt dit concept in het buitenland uit en kan hierbij gebruikmaken van de kennis en ervaring van AquaMinerals.

Meters maken met vijf versnellingsprojecten

Samen met de drinkwaterbedrijven hebben we in 2016 de collectieve Routekaart Drinkwaterreststoffen 2030 opgesteld. Om meters te maken richting onze gezamenlijke ambities selecteerden we in 2017 vijf versnellingsprojecten:

- eigen stoffen hergebruiken in de watersector
- drogestofgehalte van waterijzer structureel verhogen en on site monitoren
- flocculant maken uit waterijzer
- terugwinnen van humus- en fulvinezuren uit brijn
- kennisplatform stofstromen

De projecten beslaan de hele keten, van zuiveringsproces tot aan de afnemer. Ongeveer drie keer per jaar delen de verschillende projectgroepen de voortgang. Afhankelijk van verwachtingen en resultaten worden projecten opgestart, afgerond of eventueel gestopt. Nieuw is dat de participanten intensief bij de Routekaartprojecten betrokken zijn, waardoor het kennisniveau en de doorlooptijd sterk verbeteren.

Bijdragen aan een duurzame wereld

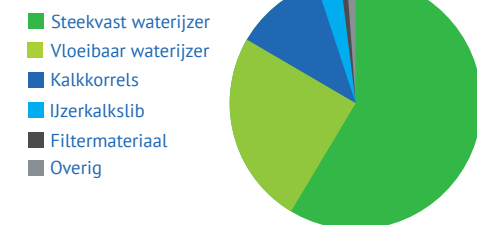
Klimaatwinst en een kleinere voetafdruk

In 2017 zijn aanzienlijk meer stofstromen en bijproducten afgezet, voornamelijk door het afbouwen van oude voorraden waterijzer op drinkwaterterreinen. De extra tonnen zorgen voor meer transport, maar ook voor flinke klimaatwinst bij onze afnemers omdat de stofstromen primaire grondstoffen en hulpstoffen vervangen.

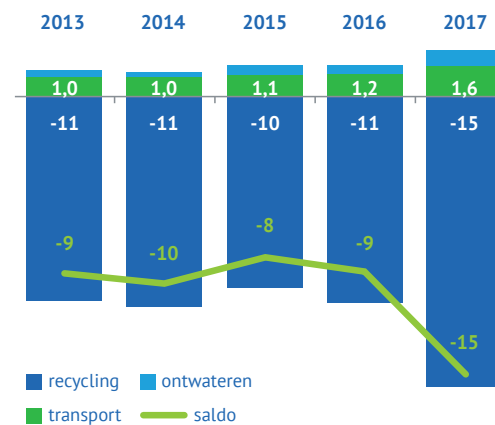
Met behulp van een levenscyclusanalyse (LCA) brengen we jaarlijks de voetafdruk van de reststoffenketen in kaart, vanaf het productieproces tot en met toepassing door de afnemers. Die voetafdruk is negatief - wat in dit geval wil zeggen: een positief resultaat! De klimaatwinst door recycling is namelijk veel groter dan de impact van transport en ontwateren.

Recycling van de stofstromen compenseert ongeveer 5% van de CO₂-uitstoot van de drinkwaterproductie. Door de extra afzet van de voorraden waterijzer voor zwavelbinding in biogasinstallaties is de klimaatwinst in 2017 fors groter dan voorgaande jaren.

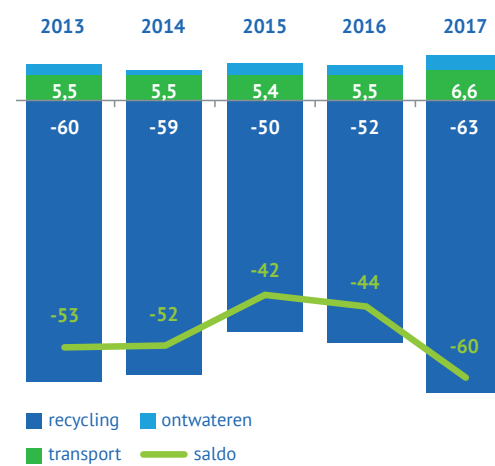
Aandeel in klimaatwinst recycling

Voetafdruk totaal (mln kg CO₂-eq)

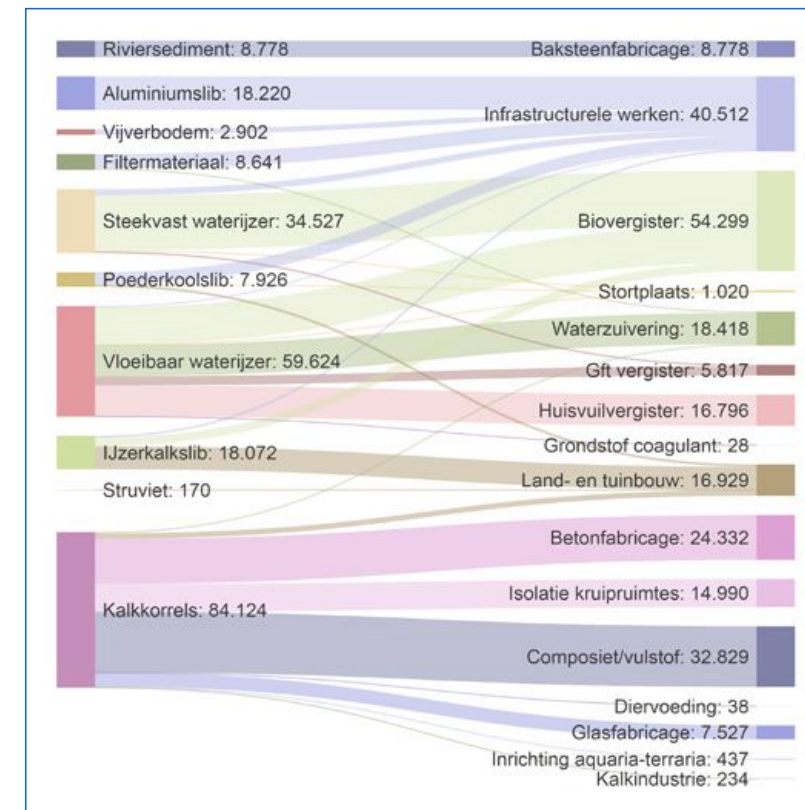
Voetafdruk per ton (kg CO₂-eq)

Nog meer milieuwinst met waterschappen

Het eerste waterschap is per 1 januari 2018 aandeelhouder geworden van AquaMinerals, daarom kunnen we nog geen resultaten laten zien over 2017. Uit eerdere pilots en samenwerkingen met diverse waterschappen blijkt echter al duidelijk dat hier veel milieuwinst te behalen is.

Dit Sankey-diagram laat zien waar de verschillende stofstromen worden toegepast (in tonnen). De dikte van de lijn geeft het volume van de betreffende stroom aan.

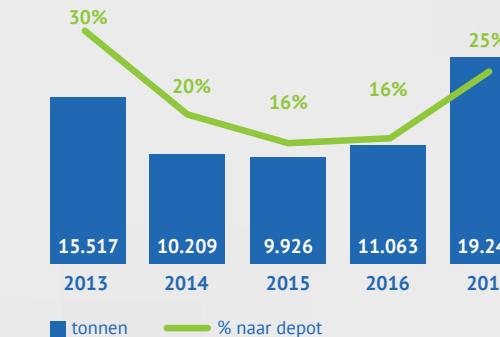

Maar ook meer transport

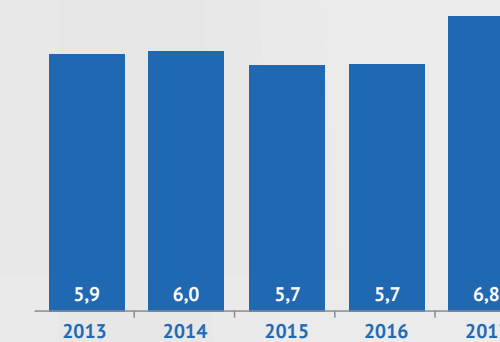
Het aantal transportkilometers - en dus ook de bijbehorende voetafdruk - beperken we waar het maar kan. We gebruiken moderne vrachtwagens, transporteren zo veel mogelijk per schip, laden de vrachtwagen zo vol mogelijk en zetten de reststoffen zo dicht mogelijk bij de productielocaties af. Desondanks is vorig jaar de transportvoetafdruk per ton toegenomen. We hebben in de afgelopen jaren het vloeibaar waterijzer zoveel mogelijk direct van drinkwaterbedrijf naar de klant gereden. Helaas moesten we in 2017 weer meer gebruikmaken van depots om het waterijzer verder te laten drogen (zie ook pagina 13), zodat het voldoet aan de klantspecificaties. Daarnaast zijn er meer reststoffen naar het buitenland vervoerd, zoals calcieterkorrels naar Engeland en steekvast waterijzer naar Duitsland. Dit transport wordt echter ruimschoots gecompenseerd door het vervangen van primaire grondstoffen en dat betekent milieuwinst.

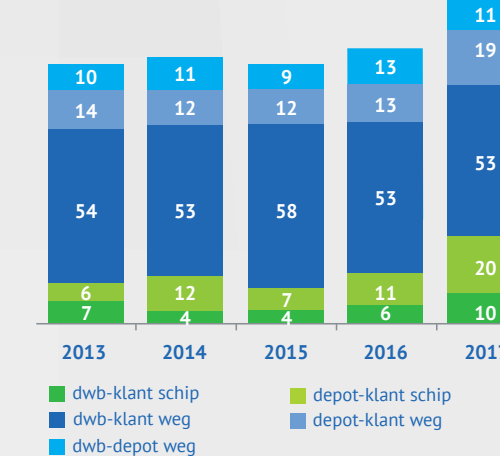
Gebruik tussenopslag VLB waterijzer

Voetafdruk transport (CO₂-eq per ton reststof)

Gemiddelde transportafstand (km) per ton

Inkoop en reststoffen zijn in de watersector nog vaak twee gescheiden werelden. Aan de voorkant zijn inkopers bezig met duurzaam inkopen, aan de achterkant wordt gewerkt aan recycling van de reststoffen en terugwinning van grondstoffen. Hoe mooi is het om die twee werelden te verbinden?

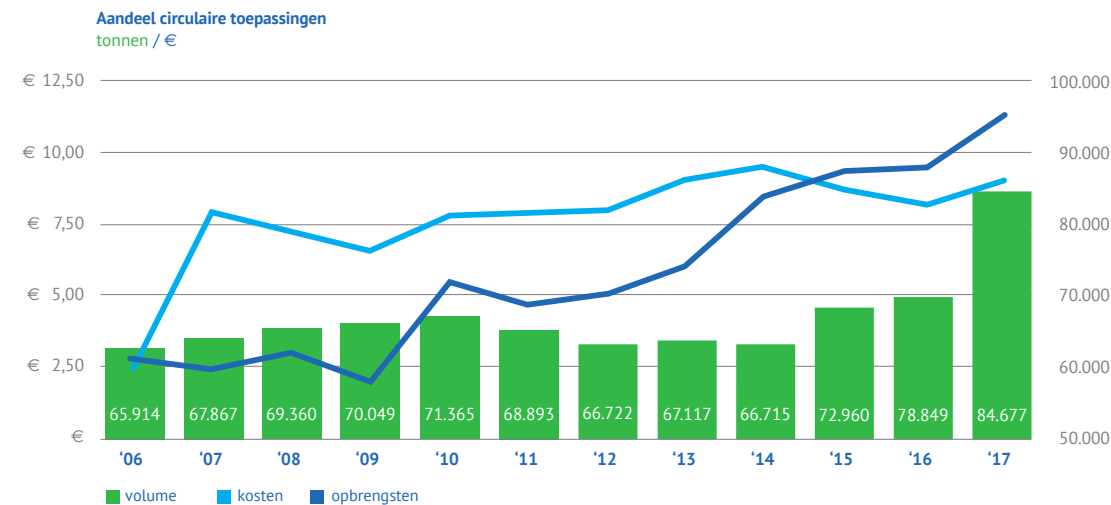
AquaMinerals zoekt met de drinkwaterbedrijven naar nieuwe mogelijkheden om stofstromen van drinkwaterbedrijven en zuiveringen te hergebruiken in de eigen processen. In 2017 is gestart met het project 'Circulaire toepassingen'. Ook doen we mee aan het WiCE/STOWA-project 'Circulaire waterketen 2050'. Er zijn al mooie voorbeelden te zien in de praktijk én in ontwikkeling:

- Entmateriaal uit calcieter voor het onthardingsproces bij de drinkwaterbedrijven (zie pagina 11).
- Waterijzer voor fosfaat- en zwavelbinding in rioolwaterzuiveringen (pagina 13).
- Flocculant uit grondwater-ijzerslib voor zwevende stof-verwijdering bij oppervlaktewaterbehandeling of rioolwaterzuivering (pagina 15).
- IJzerpellets uit grondwater-ijzerslib voor arseenverwijdering uit drinkwater (pagina 15).
- IJzerpellets uit grondwater-ijzerslib voor fosfaatverwijdering uit oppervlaktewater en zwavel uit (RWZI) biogas (pagina 15).

Calcietkorrels

Stijgende lijnen: meer tonnen, hogere opbrengst

In 2017 is er 84.677 ton aan calcietkorrels afgezet, ruim 7% meer dan in 2016. De stijging van het volume heeft te maken met de drie onthardingslocaties die erbij gekomen zijn (49 locaties in 2016, 52 in 2017). Daarnaast wordt op enkele locaties iets dieper onthard. De gemaakte kosten voor afzet stegen evenredig met het volume. We verwachten dat de stijgende lijn zich in de komende jaren licht doorzet. De verkoopwaarde ontwikkelde zich in 2017 opnieuw positief en steeg met 20%. Bij het afsluiten of verlengen van overeenkomsten hebben we gunstige afspraken kunnen maken.

Acht schepen vol korrels

Soms is transport per schip de beste logistieke oplossing. De hoeveelheid lading per schip is afhankelijk van de opslaglocatie en de route die het schip moet varen (diepgang, breedte, bevaarbaarheid). We vervoerden in 2017 acht schepen met in totaal 12.000 ton, dit is 14% van het totale tonnage calcietkorrels. Het transport vond plaats vanaf het depot in Zolder (België) voor de toepassing bodemisolatie, en vanaf de haven in Delfzijl om ingezet te worden als vulstof in composiet in Engeland.

Stabiele levering aan tapijtfabrikant

In 2014 startte tapijtfabrikant Tarkett (voorheen Desso) met de toepassing van gemalen onthardingscalciet in de rug van tapijttegels. In de loop der tijd hebben we deze leveringen steeds beter op de gevraagde specificaties kunnen brengen. Sinds 2017 kunnen we vanaf meerdere drinkwaterlocaties leveren en daardoor het volume opvoeren. Deze stabiliteit zien we terug in de handelsafspraken.

Entmateriaal uit calciet voor het onthardingsproces bij de drinkwaterbedrijven

In 2017 is The Calcite Factory operationeel geworden (zie ook pagina 7). Hier worden calcietkorrels bewerkt om ingezet te worden in het eigen onthardingsproces van de drinkwaterbedrijven. Het ontharden op een ent van calciet in plaats van het traditionele zand leidt tot een zuiverder en daarmee waardevollere reststof. We zien steeds meer drinkwaterbedrijven overstappen en daarmee de hoeveelheid zandvrije calcietkorrels toenemen: in 2017 maar liefst 31.500 ton, dat is 37% van het totale volume. Voor 2018 staan testen gepland bij verschillende productielocaties en we verwachten dan ook dat dit percentage zal stijgen tot boven de 50%.

Uit het water, in de grond

Onthardingscalciet uit de drinkwaterproductie is uitstekend geschikt om landbouwgrond in goede conditie te krijgen. En nog circulair ook: wat we uit de bodem en het water hebben gehaald, brengen we er ook weer in terug!

In 2017 is een overeenkomst gesloten met Agrifirm Plant voor de afname van 4.000 ton calcietkorrels per jaar. De korrels worden ingezet als pH-regulator voor de bodem. De hardheid van de korrel is hierbij een groot voordeel; die wordt langzamer en alleen waar nodig opgenomen door de bodem. AQUAKAL is de toepasselijke productnaam die de afnemer hieraan gaf.

Calcietkorrels in vlakglas

Voor de productie van glas is calciet nodig. Alleen zeer zuiver calciet komt daarvoor in aanmerking. Vlakglas wordt onder meer gebruikt in de woning- en utiliteitsbouw, bijvoorbeeld voor ramen en deuren, maar ook in zonnepanelen. De calcietkorrels van locatie IJzeren Kuilen (WML) zijn zeer zuiver, enerzijds doordat ze een laag ijzergehalte hebben, maar ook omdat er geënt wordt op calciet. Samen met Omya hebben we deze korrels ingezet voor een duurproef van circa 1.600 ton bij een Europese vlakglasproducent. De eerste testresultaten zijn positief.

Waterijzer - steekvast en vloeibaar

Volumes, kosten en opbrengsten

Steekvast waterijzer

Er zijn dubbel zoveel tonnen steekvast water afgezet (100% meer!). De verkoopprijs is stabiel in vergelijking met 2016. De kosten zijn iets gedaald; deze daling is gerealiseerd ondanks dat een aantal partijen meer bewerking nodig had om de kwaliteit op orde te krijgen voor verkoop.

Vloeibaar waterijzer

Het aangeboden volume was in 2017 nagenoeg gelijk aan 2016. De kosten zijn met 8% gestegen. Ook hier moesten kosten gemaakt worden om het waterijzer op specificatie brengen; in depots werd het drogestofgehalte verhoogd.

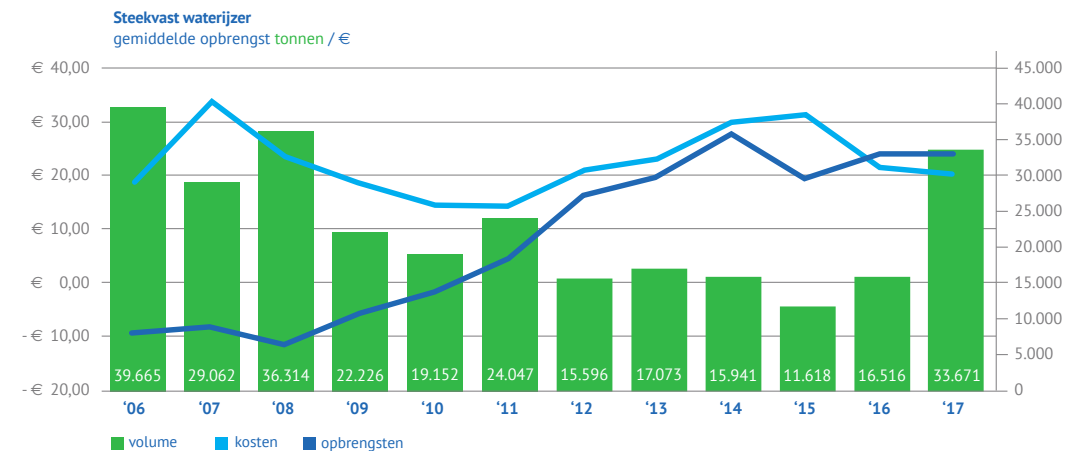
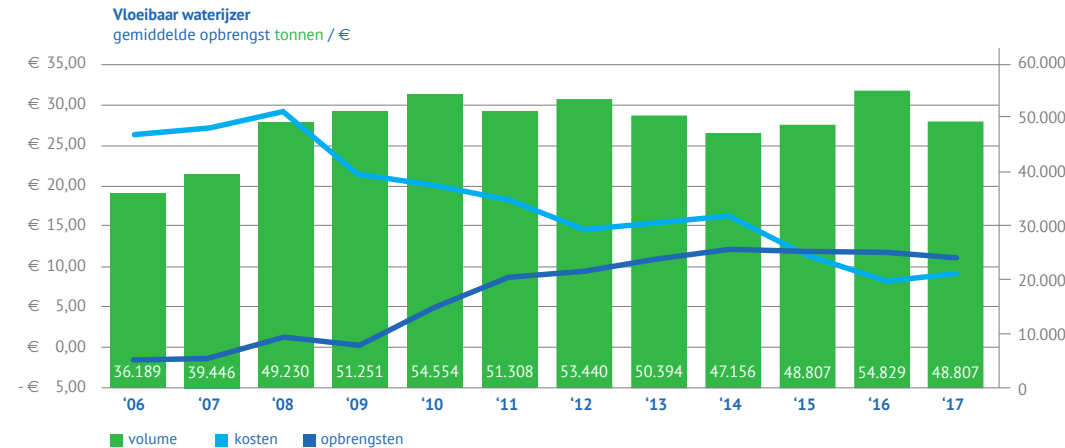
Gezonder en schoner water

Arseen en fosfaat uit water verwijderen met ijzerpellets. Lees het artikel op aquaminerals.com/nl/ijzerpellets-voor-gezonder-water/

Dubbel zoveel schepen vanaf locatie Juliana (PWN)

PWN heeft ons gevraagd om bestemmingen te zoeken voor aanzienlijk meer waterijzer dan eerdere jaren. Vanaf locatie Juliana zijn in totaal acht schepen gevuld, goed voor 10.600 ton, tegenover vier schepen in 2016 (5.200 ton).

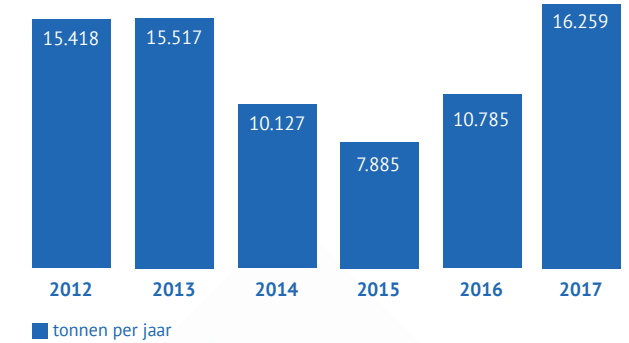

Hoe droger, hoe beter

In een aantal gevallen gaat het vloeibaar waterijzer eerst naar een depot. Soms om vraag en aanbod in lijn te brengen, maar vaker omdat het drogestofgehalte van het waterijzer nog niet voldoet aan de gewenste specificaties voor levering. In de markt merken wij hoe belangrijk het is dat er constante kwaliteit geleverd wordt. Vloeibaar waterijzer wordt toegevoegd in productieprocessen en bij schommelingen van de kwaliteit is dit proces moeilijker beheersbaar.

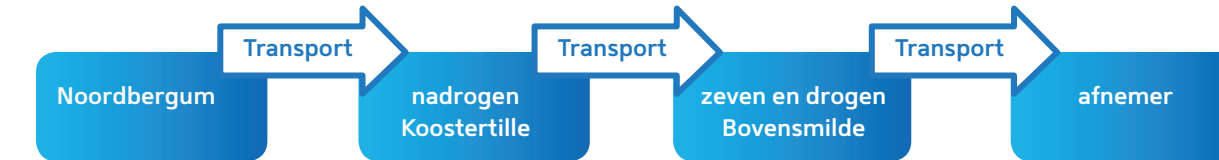
Is het drogestofgehalte vanaf de herkomstlocatie niet hoog genoeg dan zorgt AquaMinerals voor een tussenstap via depots. Dat betekent voor onze participanten dat er extra kosten gemaakt moeten worden wanneer er op de herkomstlocaties minder tijd en aandacht is om direct de juiste kwaliteit te leveren. Bovendien heeft dit impact op het duurzaamheidsprofiel van leverlocatie. Met de externe silobeheerder zijn incentives afgesproken over de kwaliteit (en dus droogte) van het waterijzer, waardoor we de kosten beter beheersen dan voorheen.

Hoeveelheid vloeibaar waterijzer via depot
tonnen per jaar

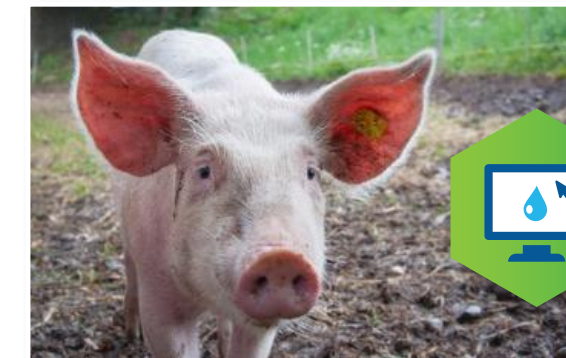

Historische voorraad verwerkt vanuit Noodbergum (Vitens)

Vanaf locatie Noodbergum van Vitens is een historische voorraad steekvast waterijzer van circa 20.000 ton voor verdere bewerking richting depot bestemd. De kwaliteit was niet voldoende op specificatie om meteen vanaf de herkomstlocatie te verkopen. Om dit probleem op te lossen is in goede samenwerking tussen de betrokkenen een succesvolle keten ingericht:

Op de tussenopslag in Kootstertille ligt de partij na te drogen; vervolgens worden kleinere volumes afgevoerd naar Bovensmilde om het te zeven. Daarna moet het opnieuw nadrogen en is het waterijzer klaar voor transport naar de eindgebruiker die het toepast in biogasinstallaties. De verkoop wordt verspreid over meerdere jaren in kleinere batches.

Levering ijzerslib aan Agroindustrie

Flocculant gemaakt uit waterijzer is succesvol en opgeschaald ingezet in de mestverwerkende sector. Lees het artikel op aquaminerals.com/nl/levering-ijzerslib-aan-agroindustrie/

Waterijzer voor fosfaat- en zwavelbinding in rioolwaterzuiveringen

Waterijzer kan (deels) de ijzerzouten vervangen die normaal gesproken worden toegepast. Een aantal rioolwaterzuiveringen heeft hier al jaren goede ervaringen mee. Als alle ijzerzouten vervangen worden door waterijzer kan een dergelijke zuivering haar klimaatvoetafdruk met maar liefst 10% verlagen.

Overige stofstromen

Van kosten naar kansen

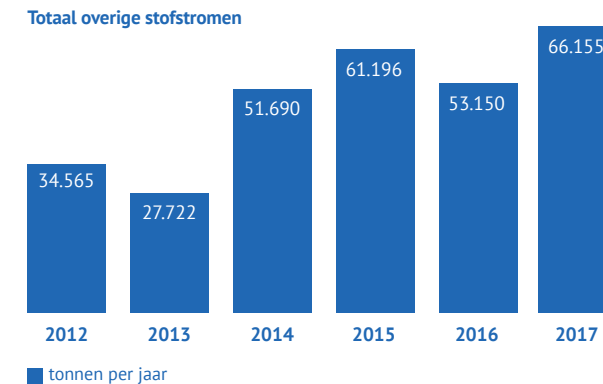
In de afgelopen jaren realiseerden we vele mooie bestemmingen voor calciëtkorrels en waterijzer. Wat overbleef aan reststromen hielden we graag zo beperkt mogelijk; het was immers erg complex om hiervoor oplossingen te vinden. We ontdekken steeds meer dat ook deze stoffen grote mogelijkheden in zich hebben. Met de participanten is afgesproken om samen te investeren in onderzoek en toepassing op dit gebied. Met succes!

Poederkoolslib tegen bodemdaling

In 2017 hebben we poederkoolslib geleverd aan Topsurf Nederland. Topsurf is een product dat is ontwikkeld om de bodemdaling in Nederlandse laagveengebieden te compenseren, de techniek is gebaseerd op het vroegere 'toemaken'. Bij deze moderne versie wordt gebruikt gemaakt van een aantal bekende lokale en organische reststromen zoals baggerspecie en groenfracties. Om de structuur en nutriënten-huishouding te verbeteren wordt poederkoolslib toegevoegd. Een mooie toepassing: stofstromen uit de drinkwatersector die de bodemkwaliteit verbeteren.

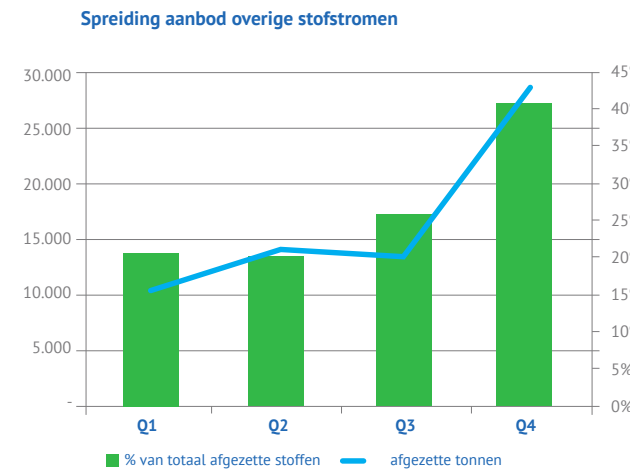
Meer volume, minder kosten

In lijn met de groei van het totale volume is ook het aantal tonnen aan overige stofstromen toegenomen. De kosten per ton namen af, van € 8,77 naar € 6,98 per ton. In eerste instantie was een nog iets grotere daling begroot. Door een herziene afspraak over het filtergrind hebben we die daling in kosten in 2017 nog niet kunnen behalen.

Betere spreiding over het jaar

In het verleden werd vaak zo'n 70% van alle overige stofstromen in het laatste kwartaal afgevoerd. In 2017 was dat veel gelijkmatiger over het jaar verdeeld, zoals te zien in de grafiek hiernaast. Dit is organisatorisch en logistiek beter te *handlen*, waardoor er meer tijd en aandacht is voor andere zaken.

Ijzergrind voor schoner water

Ijzergrind ontstaat in de zandfilters op drinkwaterproductielocaties. Het grind kan aangroei van ijzer bevatten en soms wordt er ongewenst slib meegeleverd. Samen met onze partner Koers kunnen we deze stromen scheiden en nu een product leveren van 2-8 mm met alleen grind en zonder slib. Dit 'ijzersplit' is in 2017 preventief toegepast in een waterrijke nieuwbouwwijk in Blaricum ter voorkoming van algenbloei, ook in 2018 zal het materiaal in diverse werken worden toegepast.

Bron foto: Projectbureau De Blaricummermeent, Gemeente Blaricum

Algenbloei voorkomen met ijzersplit.
Lees het artikel op
aquaminerals.com/nl/ijzerzand-voor-heldere-sloten-in-nieuwe-wijk-blaricum/

AquaMinerals adviseert kopgroepen Fosfaat en Cellulose

De waterschappen hebben na uitgebreide studie en analyse vijf stoffen uit de communale afvalwaterketen gedefinieerd die het meest kansrijk zijn voor terugwinning en valorisatie. Om die volumes te vergroten en het proces te versnellen, is voor elk van de stoffen een zogenoemde kopgroep geformeerd met vertegenwoordigers van de meest betrokken waterschappen.

AquaMinerals is nauw betrokken bij de groepen Fosfaat en Cellulose. Stoffen die niet nieuw voor ons zijn. We zetten al langer struvel af namens verschillende waterschappen. En voor Aa en Maas voerden we al eerder verkenningen uit rondom cellulose. We adviseren waar het gaat over de markt, alsook over de juridische aspecten die hierbij komen kijken.

Arseen verwijderen met ijzerpellets

In een pilot is aangetoond dat ijzerpellets uit ons eigen waterijzer met succes ingezet kunnen worden om arseen uit drinkwater te verwijderen. Dit is een duurzaam alternatief voor verwijderingstechnieken als ionenwisseling, membranen of het doseren van ijzerchloride en/of kaliumpermanganaat waarbij veel energie en chemicaliën nodig zijn.

Flocculant uit waterijzer voor oppervlaktewater of in rioolwaterzuiveringen

Drinkwaterbedrijven en rwzi's gebruiken veel ijzerzouten als flocculant. Dit is nodig om vaste en vloeibare stoffen te scheiden. We ontwikkelen samen met de markt een flocculant gemaakt uit grondwaterijzerslib. Dat kan straks gebruikt worden voor coagulatie van oppervlaktewater of in de rioolwaterzuivering. Met een brede groep stakeholders (producenten, afnemers, onderzoeksinstituten, marktpartijen) is daarom het project met de toepasselijke naam HerCauWer (hergebruik van coagulant uit waterijzer) opgestart. Dit project wordt deels gefinancierd door TKI-toeslagen en is een van de vijf versnellingsprojecten van de Routekaart Drinkwater-reststoffen 2030 (zie ook pag 7).

Fosfaat verwijderen uit oppervlaktewater met ijzerpellets

De ijzerpellets zijn ook met succes toegepast voor fosfaatverwijdering uit oppervlaktewater. Deze met fosfaat beladen pellets kunnen vervolgens ingezet worden als meststof in de landbouw. Uit onderzoek is verder gebleken dat dezelfde pellets zwavel kunnen verwijderen uit biogas. Ook dit ijzer belandt uiteindelijk met het digestaat (uitgegist organische 'pap') op het land als meststof, waardoor de cirkel weer gesloten wordt.

Verwachtingen 2018

Stijgende omzet

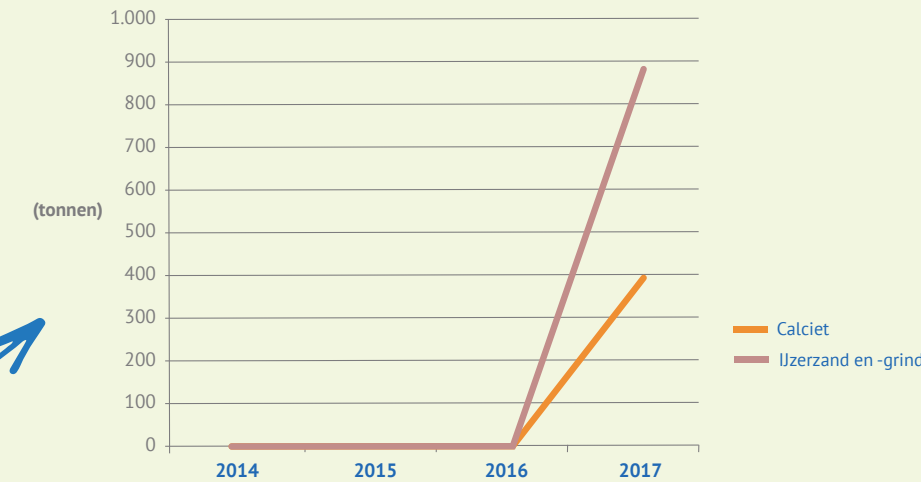
In 2018 zal de omzet verder stijgen. Allereerst door meer aanbod; deels door autonome groei bij de huidige waterbedrijven en deels door de nieuwe participant. Daarnaast levert AquaMinerals steeds meer diensten die in het verleden niet of nauwelijks werden gevraagd. Het gaat dan vooral om ondersteuning en uitvoering van activiteiten op de productielocaties zelf, bijvoorbeeld het baggeren en ontwateren van slibvijvers. Verder zien we de verkoopwaarde nog steeds stijgen, vooral door het toevoegen van waarde aan de stoffen, bijvoorbeeld door ze te drogen, zeven of pelleteren.

AquaMinerals als leverancier áán waterbedrijven?

De afgelopen jaren is veel onderzoek gedaan naar het ontwikkelen van producten uit de bestaande stoffstromen voor de watersector zelf. Denk aan de pellets uit waterijzer voor het verwijderen van fosfaat en arseen uit water en het op specificatie gemaakte calciet. Deze producten werden in 2017 reeds uitgeleverd, maar nog in bescheiden volumes.

Nu gebleken is hoe goed de producten presteren in hun verschillende toepassingen, verwachten we een sterke stijging van de leveringen. En hier zal het niet bij blijven. Denk hierbij aan het genoemde onderzoek naar het maken van flocculant uit de bestaande waterijzer- en aluminiumslibstromen.

De afzet van producten gemaakt in eigen beheer neemt een grote vlucht. We verwachten opnieuw een sterke stijging in 2018.

Maatschappelijke rol en MVO-beleid

De doelstellingen van AquaMinerals richtten zich de afgelopen jaren vooral op financiën en transparantie. Nu die goed beheerst en geborgd zijn, zien we bij participanten de wens om steviger te sturen op maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO), met duurzaamheidscriteria in het bijzonder. AquaMinerals zal in 2018 bij de participanten ophalen wat zij hieronder verstaan en welke doelen zij zelf nastreven. Dit wordt verwerkt in ons MVO-beleid. Daarnaast verkennen we welke rol AquaMinerals kan spelen in educatie; in opleidingen is steeds meer aandacht voor circulaire economie en praktijkvoorbeelden zijn meer dan welkom. Bovendien onderzoeken we in hoeverre we beleidsmakers kunnen ondersteunen bij het behalen van de ambities van 'Nederland Circulair 2050'.

Steeds meer waarde uit 'overige stoffstromen'

Sinds de oprichting in 1995 is de meeste aandacht uitgegaan naar het valoriseren en bestemmen van calcietkorrels en waterijzer. De reden is vrij simpel, deze twee stromen maken ongeveer twee derde van het totale volume uit. Mede op verzoek van de participanten besteedden we de afgelopen twee jaar extra aandacht aan het valoriseren van de kleinere stromen, met name ijzerkalkslib, aluminiumslib, poederkoolslib en

filtergrind. Voor deze vier stromen zijn nieuwe toepassingen ontwikkeld en er zijn er nog een aantal in onderzoek. De leveringen voor deze nieuwe bestemmingen zijn in 2017 op gang gekomen; in 2018 verwachten we nog grotere volumes en hoogwaardiger toepassingen. Dit betekent een betere financiële prestaties én een gunstiger duurzaamheidsprofiel voor deze stromen.

Nieuwe participanten

We verwachten dat meer waterschappen zullen toetreden om gezamenlijk waarde toe te voegen aan hun (teruggewonnen) grondstoffen en samen op treden in de markt. De governancestructuur en toetredingsprocedure zijn dusdanig ingericht dat nieuwe participaties redelijk snel en efficiënt kunnen verlopen.

... betekent ook nieuwe stoffstromen

Toetreding van waterschappen betekent ook het vermarkten van andere stoffstromen. Dit proces is uiteraard prima aan AquaMinerals besteed, maar het betekent wel dat we ons (deels) op nieuwe afzetmarkten begeven. Daarnaast zijn de stoffen anders in ontstaan, aard en omvang wat betekent dat we de interne procedures, zoals bemonstering en opslag, tegen het licht moeten houden. Daar waar de juiste kennis of capaciteit ontbreekt om dit goed te kunnen doen, zullen we dit 'extern' invullen, bij voorkeur door mensen uit de waterschapswereld zelf.

Nieuw verdienenmodel

Het huidige verdienenmodel van AquaMinerals is van 2011. Indertijd opgesteld voor meer transparantie in de keten, een eerlijke verdeling van kosten en baten tussen de participanten, en met incentives voor alle stakeholders om de kosten te minimaliseren en de opbrengsten te maximaliseren. Dit model heeft de administratieve

afwikkeling echter complex en tijdrovend gemaakt, niet in de laatste plaats omdat er inmiddels nieuwe leverketens zijn ontwikkeld waarmee in de oorspronkelijke afspraken geen rekening was gehouden. In 2018 zal AquaMinerals voorstellen doen om het verdienenmodel op een aantal punten aan te passen, uiteraard met behoud van het goede.

Governance, financieel beleid & risicomanagement

Governance

Volgens de statuten van de vennootschap AquaMinerals zijn de belangrijkste bevoegdheden belegd bij de directeur en de Raad van Commissarissen (RvC). De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) benoemt op voordracht van de RvC de commissarissen; de RvC benoemt de directeur.

De directeur leidt de vennootschap, is verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen, de strategie en het bijbehorende risicoprofiel, de resultaatontwikkeling en de maatschappelijke aspecten. Hij legt hierover verantwoording af aan de RvC als toezichthouder, en aan de AVA als economische eigenaren van de vennootschap. De directeur voorziet beide organen tijdig van alle informatie die nodig is voor de uitoefening van hun taken.

AquaMinerals is niet verplicht de principes en best practice bepalingen van de Nederlandse Corporate Governance Code toe te passen. Evengoed sluit de mate van transparantie en verantwoording die de Code oplegt naadloos aan op onze doelstellingen en bedrijfsvoering. Om invulling te geven aan de principes van de Governance Code zijn in 2011 diverse reglementen en statuten opgesteld dan wel aangepast, hier is in 2012 het treasurystatuut aan toegevoegd.

Financieel beleid

Treasury

Conform het treasurystatuut is de uitkeringstoets slotdividend opgesteld. Aan de hand daarvan zal het bestuur uitsluitend geven of de vennootschap, na uitkering aan de aandeelhouders, in staat is haar opeisbare schulden blijvend te kunnen voldoen. De positieve kasstroom uit de bedrijfsoperaties is toegevoegd aan de spaartegoeden. AquaMinerals had in 2017 geen deposito's of beleggingen, er zijn ook geen gelden uitgeleend aan derden.

Liquiditeitsrisico

De current ratio per 31 december 2017 is 1,4 en daarmee 0,1 lager dan ultimo 2016, maar nog steeds ruim boven de norm van 1,2. De solvabiliteit is per balansdatum gedaald van 32% naar 30%, hetgeen gelijk is aan de norm. De gemiddelde betalingstermijn van afnemers is gestegen van 46 dagen in 2016 naar 49 in 2017. De gemiddelde betalings-termijn van AquaMinerals steeg met één dag naar 35 dagen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van AquaMinerals is vastgesteld op één jaarsalaris van medewerkers in vaste dienst, met een minimum van € 100.000. Per 31 december 2017 is dat € 828.000. Het eigen vermogen per ultimo 2017 bedraagt € 847.400.

Risicomanagement

Risicomanagement is onderdeel van het besturingsmodel van AquaMinerals. Met de RvC is afgesproken dat wij jaarlijks een risicoanalyse uitvoeren, welke in de eerste RvC-vergadering van het jaar aan de orde komt. De belangrijkste risico's keren terug in de daaropvolgende vergaderingen en worden benoemd in het jaarbericht.

In 2017 is veel aandacht besteed aan het verbeteren van de systematiek van de risico-inventarisatie. Daardoor kunnen we de risico's voortaan beter, transparanter en reproduceerbaar in beeld brengen. In 2017 benoemden we deze drie belangrijkste bedrijfsrisico's.

Risico 1.

Dalende vraag naar stofstromen

Belangrijk voor het economische succes van AquaMinerals is de jaarlijkse stijging van de verkoopwaarde en daarmee de inkomsten voor onze participanten. Minder vraag leidt onherroepelijk tot daling van de inkomsten, waarmee een belangrijke pijler onder bijvoorbeeld kwaliteitsborging en investeringen zou wegvallen. De gevolgen van vraaguitval zijn het grootst in de segmenten waar we afhankelijk zijn van een beperkt aantal afnemers. Om deze reden maken we met enige regelmaat analyses van de PMC's (product-marktcombinaties) en bepalen we het risico. Daar waar een te grote afhankelijkheid is, proberen we die te verkleinen door gerichte acquisitie in andere afzetmarkten.

Risico 2.

Te weinig gekwalificeerd personeel bij AquaMinerals

De organisatie AquaMinerals is relatief klein en bestaat uit slechts tien professionals, elk met hun eigen expertise. De unieke activiteiten maken het niet eenvoudig om bij (tijdelijke) uitval vervanging te regelen. Zelfs het onderling opvangen tussen collega's is beperkt mogelijk door ieders specifieke kennis en kunde. Het risico van het uitvallen van medewerkers verdient daarom veel aandacht. Tegelijkertijd groeit de organisatie en moeten we dus voldoende gekwalificeerd personeel kunnen werven. In 2017 hebben we de grootste knelpunten geanalyseerd. Uitkomst hiervan is een nieuwe functie in de verkoop. Daarnaast zetten we per vakgebied actief in op het creëren van een flexibele schil.

Raad van commissarissen

De Raad van Commissarissen (RvC) houdt toezicht op het beleid van de bestuurder en staat hem bij met advies. De RvC ziet vooral toe op de financiële prestaties en ontwikkelingen, naleving van de regelgeving en risicomanagement.

'AquaMinerals heeft in 2017 geweldige stappen gezet op weg naar een circulaire economie. Er is een verbinding tot stand gekomen met de waterschappen, en met de drinkwaterbedrijven is de collectieve routekaart gerealiseerd. AquaMinerals ontwikkelt zich snel tot een belangrijke speler in de waterwereld op weg naar een duurzame toekomst.'

Roelof Kruise, voorzitter

Activiteiten van de RvC in 2017

- De Raad van Commissarissen kwam in 2017 vier keer bijeen en besteedde aandacht aan:
- het monitoren van de resultaten van de onderneming ten opzichte van de begroting en het ondernemingsplan 2015-2018;
 - de procedure en vervolgens herbenoeming van R. Kruise per 31 december 2017;
 - het opstellen van een systematische risicobeoordeling en vaststellen prioritaire risico's voor 2017;
 - de strategische groeiopties;
 - de toetreding van waterschap Aa en Maas tot AquaMinerals en het (deels) aanpassen van de governancestructuur om dit mogelijk te maken;
 - het vaststellen van de jaarcijfers 2016 en bestemmen van de winst over dat jaar;
 - begroting en jaarplan 2018;
 - monitoring en toetsing van het buitenlandbeleid;
 - het toekomstbestendig(er) en administratie eenvoudiger maken van het huidige verdienmodel;
 - de organisatieontwikkeling in relatie tot de groei in volume, omzet en activiteiten;
 - het implementeren van procedures rondom de Wet Bescherming Persoonsgegevens, zoals bij datalekken en het beheer van data door derden.

Besluiten van de AvA in 2017

- De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kwam in 2017 tweemaal bijeen en nam deze besluiten:
- instemming met het jaarbericht en de jaarrekening 2016;
 - het verlenen van decharge aan de directeur voor het gevoerde beleid en aan de leden van de RvC voor hun toezicht in het boekjaar 2016;
 - de bestemming van het resultaat over 2016;
 - herbenoeming van de heer R. Kruise in de RvC;
 - instemming met de herziende statuten;
 - instemming met de toetreding van waterschap Aa en Maas tot AquaMinerals en het uitgeven van nieuwe aandelen ten behoeve van deze nieuwe participant;
 - instemming met jaarplan en begroting 2018.

Jaar rekening

v.l.n.r. Jan Erik Janssen, Marjolein Demmers, Peter Fransman en Roelof Kruise

Samenstelling RvC op 31 december 2017

De heer R. Kruise (1956)	Voorzitter, profiel drinkwaterbedrijven
De heer P. Fransman (1962)	Vicevoorzitter, financieel profiel
De heer J.E. Janssen (1969)	Lid, juridisch profiel
Mevrouw M. Demmers (1967)	Lid, business- en innovatieprofiel

(Her)benoemingsrooster

	benoemd	herbenoemd	aftreden
R. Kruise	31 december 2014	31 december 2017	31 december 2020
P. Fransman	31 december 2012	31 december 2015	31 december 2018
J.E. Janssen	1 juli 2016	(mogelijk) 1 juli 2019	-
M. Demmers	31 december 2016	(mogelijk) 31 december 2019	-

Toelichting op de jaarrekening

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

AquaMinerals B.V. (statutair zetel te Rijswijk ZH, geregistreerd onder KvK-nummer 30130247) is gevestigd te Nieuwegein, Groningenhaven 7, 3433 PE.
De belangrijkste bedrijfsactiviteit van de vennootschap betreft het ontzorgen van de drinkwaterbedrijven van de bij het bereidingsproces ontstane reststoffen.
De vennootschap heeft de jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn slechts voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen. De periode voor afschrijving bedraagt 5 jaar.
Ter groote van de geactiveerde kosten dient een wettelijke reserve te worden opgenomen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijzen, verminderd met een tijdsevenredige lineaire afschrijving op basis van de verwachte economische levensduur van de desbetreffende activa. Het afschrijvingspercentage bedraagt 20%.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien niet anders vermeld, staan deze ter vrije beschikking.

Overige activa en passiva

De waardering geschiedt tegen nominale waarde.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde inclusief transactiekosten en vervolgens gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van voorzieningen voor oninbaarheid.

De reële waarde bij eerste verwerking en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde, tenzij er bij de eerste verwerking sprake is van transactiekosten of agio, disagio en andere afwijkingen tussen de reële waarde en de nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Opbrengsten, kosten en rente worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. De opbrengst betreft doorberekende afvoerkosten plus de gerealiseerde opbrengst (positief en negatief) van afnemers en adviesverlening.
De directe afvoerkosten betreffen uitgaven voor ontginning, vervoer, opslag en keuring.

Pensioenlasten

De pensioenverplichtingen aan werknemers zijn ondergebracht bij een bedrijfstak-pensioenfonds. De over het boekjaar verschuldigde premie wordt ten laste van het resultaat gebracht. Verder wordt beoordeeld of er naast de premie andere verplichtingen uit de uitvoer- of verzekeringsovereenkomsten of uit toezeggingen aan werknemers zijn. In dat geval wordt een voorziening opgenomen. Als de looptijd van deze verplichtingen zich over meerdere jaren uitstrekt wordt de voorziening gewaardeerd op contante waarde, berekend met een rentevoet op basis van het gemiddelde rendement van hoogwaardige ondernemingsobligaties.
Vorderingen (niet zijnde premieafrekeningen) uit hoofde van de uitvoering-of verzekerings-overeenkomst, zoals winstdelingen en restituties op basis van een besluit van het pensioenfonds, worden uitsluitend in de balans opgenomen als de ontvangst hiervan onherroepelijk vaststaat.
De dekkingsgraad van het pensioenfonds (ABP) is per 31 januari 2018 106,7%.

Het herstelplan beoogt een dekkingsgraad van 128% per eind 2027 te realiseren.

Daarvoor hoeven geen drastische herstelmaatregelen genomen te worden.

Vennootschapsbelasting

Als gevolg van een wetswijziging met ingangsdatum 01-01-2016 wordt AquaMinerals als Vpb-plichtige onderneming aangemerkt.

Balans per 31 december 2017

(na verwerking van het voorstel van de resultaatbestemming)

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	30.000	40.000
Materiële vaste activa	8.051	7.474
Vlottende activa		
Vorderingen en overlopende activa	2.026.581	1.485.041
Liquide middelen	799.809	898.560
	2.864.441	2.431.075
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Geplaatst en gestort kapitaal	475.202	475.202
Disagio	11.923-	11.923-
Agio	35.055	35.055
Wettelijke reserve	30.000	40.000
Overige reserves	319.061	249.191
	847.395	787.525
Kortlopende schulden		
Kortlopende schulden en overlopende passiva	2.017.046	1.643.550
	2.864.441	2.431.075

Toelichting op de balans

	31-dec-2017	31-dec-2016
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten voor Onderzoek en ontwikkeling		
Boekwaarde per 1 januari	40.000	50.000
Bij: investeringen	-	-
	40.000	50.000
Af: afschrijving boekjaar	10.000	10.000
Boekwaarde per 31 december	30.000	40.000
Materiële vaste activa		
Inventaris		
Boekwaarde per 1 januari	7.474	9.365
Bij: investeringen	3.758	1.588
	11.232	10.953
Af: afschrijving boekjaar	3.181	3.479
Boekwaarde per 31 december	8.051	7.474
Totale afschrijving	11.227	8.046
Buiten gebruik genomen activa	1.985-	-
Cumulatieve afschrijving	9.242	8.046

Flottende activa

Vorderingen en overlopende activa

Debiteuren
Overlopende activa

Debiteuren

In de debiteurenpositie per 31-12-2017 bevinden zich vorderingen op aan andere rechtspersonen en vennootschappen die een deelneming hebben in de rechtspersoon of waarin de rechtspersoon een deelneming heeft van € 1.405.314.

Overlopende activa

Nog te ontvangen opbrengsten
Vooruitbetaalde contractkosten
Vooruitverrekenende opbrengsten drinkwaterbedrijven

De vorderingen hebben een looptijd van maximaal een jaar.

Liquide middelen

- Deutsche Bank, ondernemersrekening
- Deutsche Bank, spaarrekeningen
- ING betaalrekening
- ING spaarrekening

In 2017 is een bankgarantie verstrekt van € 10.000 met als expiratedatum 31-05-2021.

31-dec-2017	31-dec-2016
€	€
2.008.248	1.398.398
18.333	86.643
2.026.581	1.485.041
2.008.248	1.398.398
-	6.000
25.133	32.343
6.800-	48.300
18.333	86.643
130.815	229.904
66.535	66.306
216	33
602.243	602.317
799.809	898.560

	31-dec-2017	31-dec-2016
	€	€
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Geplaatst en gestort kapitaal		
Stand per 1 januari (geplaatst)	475.202	475.202
Aandelenemissie *	-	-
Stand per 31 december (geplaatst)	475.202	475.202
In 2014 is het bedrag aangepast n.a.v. de inkoop van aandelen in 2003.		
* In 2015 heeft De Watergroep voor € 75.680 1028 aandelen in AquaMinerals B.V. verworven.		
Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 910.000 verdeeld in 20.000 aandelen van € 45,50 nominaal.		
Hiervan is € 475.202 gestort.		
Agio		
Stand per 1 januari	35.055	35.055
Mutatie boekjaar	-	-
Stand per 31 december	35.055	35.055
De mutatie in 2015 is ontstaan door de verkoop van:		
1.242 aandelen in 2011, met een agio van € 4,95 per aandeel		
1.028 aandelen in 2015, met een agio van € 28,12 per aandeel		
Disagio		
Deze post is ontstaan door de verkoop van 568 aandelen met een disagio van € 21,00 per aandeel.		
Wettelijke reserves		
Reserve Onderzoek & ontwikkeling		
Aanschafwaarde	50.000	50.000
Toevoeging aan de reserve	-	-
Onttrekking aan de reserve	20.000-	10.000-
Stand per 31 december	30.000	40.000

Overige reserves

Stand per 1 januari
Verkoop eigen aandelen
Mutatie bestemmen wettelijke reserve O&O
Bij: dotatie winstbestemming

Stand per 31 december

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Crediteuren
Belastingen en premies sociale verzekeringen
Overige schulden en overlopende passiva

In de crediteurenpositie per 31-12-2017 bevinden zich schulden aan andere rechtspersonen en vennootschappen die een deelneming hebben in de rechtspersoon of waarin de rechtspersoon een deelneming heeft van € 822.821.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

- Omzetbelasting
- Vennootschapsbelasting
- Pensioenverplichtingen
- Loonheffing en sociale lasten

Overige schulden en overlopende passiva

Nog te betalen kosten
 Vooruitontvangen inkomsten op depots
 Vooruitontvangen t.b.v. toekomstige Reach-registratie
 Vakantiedagen
 Gereserveerd Vakantiegeld
 Verplichtingen uit CAO

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

AquaMinerals is een huurovereenkomst aangegaan voor huisvesting van 7,5 jaar en leasecontracten voor auto's. Verplichtingen voor minder dan 1 jaar bedragen € 80.000, 1-5 jaar € 177.000 en voor langer dan 5 jaar € 0,00.

Gebeurtenissen na balansdatum

In 2018 zal Waterschap Aa en Maas toetreden als aandeelhouder van AquMinerals, hetgeen zal leiden tot uitgifte van aandelen. In 2018 zal er een nieuwe bankgarantie, ten bedrage van € 143.000 aangevraagd worden ter vervanging van de in 2017 verstrekt garantie.

Winst- en verliesrekening over 2017

	2017	2016
	€	€
Opbrengst		
Omzet reststoffen	7.148.592	5.065.788
Adviesverlening	67.844	41.798
	7.216.436	5.107.586
Jaarbijdrage aandeelhouders	1.039.700	919.900
Totale opbrengsten	8.256.136	6.027.486
Exploitatiekosten		
Directe afvoerkosten	3.970.029	2.722.383
Acceptatiekosten	593.454	522.753
Uitgekeerde opbrengst	2.269.447	1.558.557
	6.832.930	4.803.693
Bruto-omzetresultaat	1.423.206	1.223.793
Bedrijfslasten		
Personeel	822.889	748.245
Afschrijvingen	13.181	13.479
Verkoopkosten en PR	93.654	91.098
Onderzoek- en advieskosten	220.722	200.552
Huisvesting	43.313	43.215
Raad van Commissarissen	36.000	20.367
Overige bedrijfslasten	118.928	108.185
	1.348.687	1.225.141
Totale kosten	8.181.617	6.028.834
Bedrijfsresultaat	74.519	1.348-
Rentebaten	318	2.498
Resultaat voor belasting	74.837	1.150
Vennootschapsbelasting	14.967	230
Resultaat	59.870	920

Toelichting op de winst- en verliesrekening

	2017	2016		2017	2016
	€	€		€	€
Opbrengst			Bedrijfslasten		
Omzet reststoffen			Personeel		
Doorberekende afvoer-/acceptatiekosten aandeelhouders	4.384.588	3.072.794	Directe loonkosten	602.851	546.232
Doorberekende afvoerkosten niet-aandeelhouders	97.979	48.619	Premies en sociale lasten	98.212	92.507
Opbrengst (pos)verkopten reststoffen aandeelhouders	2.540.931	1.824.367	Pensioenlasten	78.987	64.237
Opbrengst (pos)verkopten reststoffen niet-aandeelhouders	125.094	120.008	Indirecte loonkosten	20.211	20.927
	7.148.592	5.065.788	Inleenkrachten	22.628	24.342
Adviesverlening				822.889	748.245
Adviesverlening tbv niet-aandeelhouders	67.844	41.798			
	7.216.436	5.107.586	De bezoldiging aan bestuurder(s) en commissarissen (inclusief pensioenpremies) over 2017 bedraagt € 157.000		
Directe afvoer- en acceptatiekosten	4.563.483	3.245.136	Personeelsbestand		
			Het personeelsbestand bestond in 2017 uit 10 personen. Zij zijn in 2017 allen in vaste dienst; in 2016 waren er dat 9.		
Omzet behaald bij niet-aandeelhouders van AquaMinerals B.V.	290.917	210.425	Verkoopkosten		
Idem in procenten	4,0%	4,1%	Reis- en verblijfkosten	50.696	54.009
			Contributies	8.324	8.309
			PR	34.634	28.780
				93.654	91.098
			Onderzoek- en Advieskosten		
			Perspectief: Financieel	52.292	25.660
			Perspectief: Klant	78.850	62.031
			Perspectief: Interne Processen	15.040	10.842
			Perspectief: Innovatie / lerend vermogen	74.540	102.019
				220.722	200.552

Overige gegevens

Statutaire winstbestemmingsregeling

De bestemming van het resultaat is als volgt in artikel 27 van de statuten geregeld:

1. De winst staat ter beschikking van de algemene vergadering. Van de winst welke uit de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening blijkt, kan evenwel een zodanig bedrag worden gereserveerd, als de algemene vergadering zal vaststellen.
2. De vennootschap kan slechts uitkeringen doen voor zover haar eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het geplaatste kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
3. Uitkering van de winst geschiedt eerst na vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
4. Door de vennootschap gehouden aandelen of certificaten en aandelen of certificaten die de vennootschap in vruchtgebruik heeft, tellen niet mee bij de berekening van de winstverdeling.
5. De algemene vergadering kan besluiten tot het doen van tussentijdse uitkeringen. Een besluit tot het uitkeren van een interim-dividend uit de winst over het lopende boekjaar kan tevens door de directie worden genomen. Uitkeringen als in dit lid bedoeld, kunnen slechts geschieden indien is voldaan aan het bepaalde in lid 2 van dit artikel.
6. Tenzij de algemene vergadering een andere termijn vaststelt, worden dividenden binnen dertig dagen na vaststelling ter beschikking gesteld.
7. De algemene vergadering kan besluiten dat dividenden geheel of gedeeltelijk in een andere vorm dan in contanten zullen worden uitgekeerd.
8. Ten laste van door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd indien en voor zover de wet dat toestaat.
9. Is de som van het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal en de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden, geringer dan het laatst vastgestelde wettelijk minimumkapitaal, dan moet de vennootschap een reserve aanhouden ter grootte van het verschil.

Bestemming resultaat 2017

Vooruitlopend op het daartoe te nemen besluit door de algemene vergadering van aandeelhouders is het resultaat over 2017 toegevoegd aan de overige reserves. Dit nog te nemen besluit is reeds in de jaarrekening 2017 verwerkt.

Accountantsverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de algemene vergadering van AquaMinerals B.V.

A. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van AquaMinerals B.V. te Nieuwegein gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van AquaMinerals B.V. per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de winst- en verliesrekening over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van AquaMinerals B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit de overige gegevens. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat

- er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaaf zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
 - het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur van de vennootschap onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Lelystad, 5 juni 2017

mth accountants & adviseurs B.V.

Was getekend

drs. B. M. Tinge RA

Colofon

Uitgave

AquaMinerals B.V.
Groningenhaven 7
Postbus 1072
3430 BB Nieuwegein
Tel: 030 – 60 69 721

website: www.aquaminerals.com
e-mail: info@aquaminerals.com

Ingeschreven in het Handelsregister
van de Kamer van Koophandel
te Utrecht onder nummer 30130247

Redactie, vormgeving en productie

Skrebbel Communicatie, Chantal Wuijster, Rosmalen
Melding ontwerp enzo, Oisterwijk

Fotografie

Iris Wuijster, Rosmalen
Harmen Spek
FMD.WORKS, IJsselstein

Cartoons

Studio Bajo, 's-Hertogenbosch

Drukwerk

CS Grafimedia, Schijndel

Juni 2018

www.aquaminerals.com